

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Bernardi Primi Clarævallensis Abbatis, Ordinis
Cisterciensium Antesignani, melliflui Ecclesiæ Doctoris
Sermones In Dominicis & Festa per annum**

Bernardus <Claraevallensis>

VII. De verbis Apost. Qui gloriatur, in Domino gloriatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39254

Domino. Nemo tamen parvi pendat aut dissimulet ista, quoniam etsi non mortifera sunt, certè periculosa.

Ex consensu
& delibera-
tione delin-
quere, est a-
nima ossa fra-
gere, & vi-
tam perdere.

e Exod. 12. g

d Psal. 138. c

e Psal. 101. a

f Iob. 19. c

Intentionem verò & propositum mentis ea sollicitudine custodiamus, fratres, qua vitam animarum nostrarum volumus custodire, quoniam istud omninò est peccatum ad mortem, cum ex consensu & deliberatione delinquimus, proprio iudicio condemnati. Nec ideò sanè id dixerim, ut desperet si quis fortè delicti huius sibi conscius est: sed ut expavescat præcipitium, & qui cecidit, adjiciat citius ut resurgat. Noverit enim excidisse se à iustitia, quicumque eiusmodi est. Cuius os confractum est & comminutum, noverit præcisum se à corpore Christi: de quo nimirum legitur: *Os non comminuetis ex eo.* Unde & in passione sua licet plagis virgarum in livorem decolorata sit cutis, ut livore eius nos sanemur, licet clavis vulnerata sit caro, & lancea latus eius apertum, ut sanguine eius redimeremur: os tamen non est comminutum ex eo. Propterea & sanctus David: *Non est, inquit, occultatum os meum à te quod fecisti in occulto.* Et in alio psalmo: *Ossa, inquit, mea ut cremium aruerunt.* Quod tunc fit, cum omnem delectationem boni prorsus amisisse videtur anima, solamque sibi arida intentionis fortitudinem reservasse. Et vide ne fortè tale aliquid etiam beatus Job pateretur cum diceret: *Pelli mea consumptis carnibus adhasit os meum:* ut videlicet corrupta affectione vix solam sibi intentionem spiritualis cogitatio vendicaret.

S E R M O VII.

De verbis Apostoli: *Qui gloriatur, in Domino gloriatur;* seu,
De triplici gloria.

a 1. Cor. 1. d

b Esa. 42. b

c Luc. 2. b

d Psal. 113. b

Desiderium

gloriae inna-

tum homini,

e Ebr. 3. d

Philosophi

gloria laur

Qui gloriatur, in Domino gloriatur^a. Noverat Apostolus gloriam propriam esse Creatoris, non creaturæ, secundum illud: *Gloriam meam alteri non dabo*^b: & *Gloria in excelsis Deo, & in terra pax hominibus bonæ voluntatis*^c. Itemque^d, *Non nobis Domine, non nobis, sed nomini tuo da gloriam.* Sed consideravit rationalem creaturam adeò affectare gloriam, ut aut vix, aut nunquam ab hoc compesci desiderio possit: quippè quæ ad imaginem facta est creatoris, Propterea secundum datam sibi à DEO sapientiam, saluberrimum adinvenit consilium, dicens: Quandoquidem persuaderi nobis non potest non gloriari; saltem qui gloriatur, in Domino gloriatur. Et considera quantum superexcedit Pauli philosophia philosophiam sapientium mundi huius, quæ nimirum stultitia est apud Deum^e. Cum enim nonnullos viderent philosophi alienis delectari laudibus, & gloriam ab invicem quærere: qui inter eos fuere præcipui, prudenter adverterunt vanam esse huiuscemodi gloriam & penitus contemnendam. Sed considerantes deinde ac studiosius inquirentes quænam appetenda esset gloria

gloria sapienti, hic jam plane evanuerunt in cogitationibus suis, propriam cuique sufficere gloriam arbitantes: quali vero anima quæ a semetipsa esse non potest, à se possit esse beata. Sicut ergo cupidi laudis alienæ tota sollicitudine operam dabant eam operari quæ mirarentur homines & laudarent, sic isti sola ea judicabant sectanda esse, quæ interior arbitri animus approbaret.

Et hæc quidem summa philosophia sapientium huius mundi est, ipsa quoque minus habens, licet propinquior veritati. Unde & utramque gloriam sublimi veritatis contemplatione transcendens Apostolus: *Qui gloriatur*, inquit *f*, non in altero, non in se, sed in Domino gloriatur: Et eam quæ veritati videbatur esse vicinior, maiori proinde redarguens sollicitudine, & condemnans certo iudicio veritatis: *Non enim*, inquit *g*, qui seipsum commendat, ille probatus est, sed quem Deus commendat. Ut quid enim aut de alterius hominis, aut de meo ipsius iudicio sollicitus sum, cuius nec vituperio reprobis, nec laude probatus inveniar? Fratres, si me ante vestrum oporteret tribunal astare, meritò super vestris laudibus gloriarer. Quòd si vel meo ipsius essem iudicandus examine, iure meo ipsius testimonio contentus, propriis laudibus delectarer: nunc autem cum nec vestro nec meo, sed Dei sim iudicio præsentandus: quantæ insipientiæ, imò & insanitiæ est, aut in vestro me, aut in meo ipsius testimonio gloriari: præsertim cum ipse sit cuius oculis omnia nuda sunt & aperta, & cui nequaquam opus sit, ut quis ei testimonium perhibeat de homine? Merito proinde Apostolus ipse, vanæ & fallacis gloriæ reprobator, *Mihi*, inquit *h*, pro minimo est ut à vobis iudicer, aut ab humano die: sed neque me ipsum iudico. Nihil enim mihi conscius sum, sed non in hoc justificatus sum: qui autem iudicat me, Dominus est. In quibus verbis illud quoque diligenter considerandum est, quòd alienum quidem iudicium pro minimo habens, suum quoque nequaquam sequeretur, quamvis non illud adeo pro minimo iudicaret habendum. Nemo enim scit hominum quæ sunt in homine, nisi spiritus hominis, qui in ipso est *i*, ut comparatione interioris testimonii, exterius omnino pro nihilo sit habendum. Quid enim mihi cum eorum laudibus quibus ignotus sum? Quòd si vel ipse qui in homine est spiritus, omnia quæ hominis sunt nosse posset, profecto sufficeret testimonium eius. Nunc autem pravum est cor hominis, & imperscrutabile *k* etiam sibi ipsi, adeò ut præsentia quoque magna ex parte ignoret, futura vero sua omnino nosse non possit: quia aliquatenus novit præsentia, si non reprehendat nos conscientia nostra, non quidem gloriam, sed fiduciam habemus ad eum, sicut beatus Joannes ait *l*. Cum autem veritatis ipsius quam nihil latet, sententiam de nobis tenere meruerimus, in ea planè securius poterimus gloriari.

disque avidi, sed differenter.

f 1. Cor. 1. d

g 2. Cor. 10. d

Gloriandum, non alterius, aut sui ipsius testimonio: cù Dei solius obnoxii simus iudicio.

**h* 1. Cor. 4. a

Alienis laudibus quam parum fidentium.

i 1. Cor. 2. c

k Jerem. 17. b

l Ioan. 1. & 3. d.

1. Cor. 1. a.

*Quatenus in
hac vita glo-
riari liceat.*

n Job. 7. d.

o 1. Cor. 4. b.

p 2. Co. 10. d.

*Deus quomo-
dò hominem
commendet.
q Apoc. 3. d.**r Psal. 14. b.
Divina cor-
reptio quid in
nobis operetur.**Religiosi tri-
plici vitio
magis obnoxii.**Job. 9. d.
& Esa. 64. b.*

Interim vero nolite ante tempus iudicare (ait Apostolus^m) donec veniat Dominus, qui & illuminabit abscondita tenebrarum. Illa enim perfecta omninò erit & segura gloriatio, cum erit unicuique laus à DEO. Nunc quoque licet non plenariè, licet non sine timore & sollicitudine multa, aliquatenus tamen in Domino gloriamur, testimonium perhibente Spiritu sancto spiritui nostro, quod filii Dei sumus. Hinc enim verè possumus gloriari, quod tantum habemus Patrem, quod maiestati ineffabili cura est de nobis. Unde & Propheta: Domine, inquitⁿ, quid est homo quia magnificas eum, aut quid apponis erga eum cor tuum? Itaque qui gloriatur, jam non in meritis suis gloriatur. Quid enim habet quod non acceperit? Si autem accepit, quid gloriatur quasi non acceperit? In eo ergò à quo accepit, gloriatur, non quasi ipse magnus sit, sed quia magnificet eum Deus: hoc est, ut in illis quæ acceperit, non quasi ea non acceperit, sed quasi qui ea acceperit, gloriatur. Neque enim ait Apostolus, si autem accepisti, quid gloriaris? sed, quid gloriaris, inquit^p, quasi non acceperis? ut non prohibeat, sed doceat gloriari.

Sed quid sibi vult quod ait, non enim qui seipsum commendat, ille probatus est, sed quem Deus commendat? Quis est enim quem in hoc sæculo commendat Deus? Quomodo commendabit veritas eum qui adhuc reprehensibilis invenitur? Deniq; ego, inquit^q, quos amo arguo & castigo. Hæcine commendatio est tota? Prorsus quantum mihi videtur, ipsa est. Quæ est enim melior & efficacior commendatio, quam divinæ erga nos testatio charitatis? Testimonium verò amoris eius nullum credibilius, nullum certius in hac vita, quam quod desiderat Propheta, ubi ait^r: Corripiet me iustus in misericordia, & increpabit me. Hæc namque increpatio, qua jugiter nobis suggerit in occulto spiritus veritatis quid desit nobis; superbiam, negligentiam, ingritudinemq; repellit. Quo triplici vitio omne paulominus religiosorum hominum genus periculose laborat, pro eo quod minus attentæ cordis aure percipiant, quid intus loquatur is, qui neminem palpat, spiritus veritatis. Quod nonnullis exinde provenit (nisi fallor) quòd propriæ gloriæ cupidi, nulla ratione quiescere possunt, cum in seipsis penitus nihil inveniunt unde possint aliquatenus gloriari. Perfecta autem & segura gloriatio est, cum veremur omnia opera nostra, sicut testatur beatus Job de seipso^s, & cū Esaia propheta^t omnes justitias nostras non aliud quàm pannum menstruatæ reputandas esse cognoscimus. Nihilominus tamen confidimus etiam & gloriamur in Domino, cuius misericordia tanta est super nos, ut à gravioribus quidem, & quæ ad mortem peccata sunt custodiat nos, & tam benigne ipsa imperfectionis nostræ delicta & conversationis impuritatem nobis manifestare, & agnitam condonare dignetur, quatenus in humilitate & sollicitudine & gratiarum actione firmiter radicati, jam non in nobis, sed in Domino gloriemur.

SERMO